

2025-12-09 Nr. NV-2890

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-24-1693(2) TAIS-24-17128(6)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MIŠKŲ ĮSTATYMO NR. I-671 11 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3671“ PROJEKTO		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2024-07-18	Aplinkos ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ Nesvarstyta 2025-12-09	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje (A dalyje) ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Buvusio Seimo nario J. Baublio inicijuotu Miškų įstatymo pakeitimo projektu siūloma įtvirtinti *naują* miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis *išimtinį atvejį*, taikomą miesto miškams – papildyti įstatymo 11 str. 1 dalį nauju 10 punktu, siekiant nustatyti, kad savivaldybės taryba, išskyrus Neringos savivaldybę, Vyriausybės nustatyta tvarka suderinusi su visuomene, gali inicijuoti miško žemės pavertimą negyvenamųjų objektų paskirties teritorijoms miestuose formuoti, kai savivaldybės teritorijos miškingumas yra didesnis kaip 50 procentų, kai savivaldybėje yra išvystyta geležinkelių infrastruktūra ir kai savivaldybėje nėra galimybės šių teritorijų formuoti ne miško žemėje.

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodomas tikslas – užtikrinti tvarią miestų plėtrą, didinti darbo vietų skaičių, pajamas į biudžetus, kurti pridėtinę vertę įtvirtinant galimybę miško žemę paversti kitomis naudmenomis pramonės ir sandėliavimo objektų paskirties teritorijoms formuoti, o siekiant sudaryti sąlygas įgyvendinti ekonominių zonų projektus ir stiprinti savivaldybių savarankiškąją funkciją – teritorijų planavimą ir jo įgyvendinimą, įtvirtinant galimybę miško žemę paversti kitomis naudmenomis negyvenamųjų pastatų, pramonės ir sandėliavimo objektų paskirties teritorijoms miestuose formuoti, išskyrus Neringos savivaldybę.

Šiuo metu galiojantis Miškų įstatymas nenumato galimybės miško žemėje formuoti negyvenamųjų objektų (pramonės, sandėliavimo, administracinių ir kt.) paskirties teritorijų, miško žemę paverčiant kitomis naudmenomis. Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis galimas tik Miškų įstatyme nustatytais išimtiniais atvejais – kai yra tam akivaizdus visuomenės interesas, pvz., valstybei svarbiems projektams įgyvendinti, visuomeninės paskirties ir bendrojo viešojo naudojimo teritorijoms formuoti, krašto apsaugos teritorijoms, skirtoms valstybės sienos apsaugos tikslams ir krašto apsaugos tikslams, formuoti ir pan.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Nutarimo projektu siūloma nepritarti Įstatymo projektui dėl šių priežasčių:

- Įstatymo projektu siūlomas teisinis reguliavimas turėtų neigiamą įtaką miškingumo didinimui, kuris numatytas Vyriausybės patvirtintame 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane (įtvirtintas rodiklis – iki 2030 metų Lietuvos miškingumą didinti iki 35 proc.). Nuo 2011-06-16, kai Seimas priėmė Miškų įstatymo 2, 4, 11, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XI-1448 ir 11 straipsnyje nustatė išimtinis miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis atvejis, kitomis naudmenomis Lietuvoje paversta 6 620 ha miškų ploto. Įvertinus tai, kad siūlomas teisinis reguliavimas sudaro sąlygas skirtingai jį interpretuoti (Įstatymo projekte vartojamos įstatymuose neapibrėžtos sąvokos „*išvystyta geležinkelių infrastruktūra*“, „*negyvenamųjų objektų paskirties teritorijos*“), potencialiai kitomis naudmenomis gali būti paversta 821 ha miestų miškų ploto. Dėl siūlomo teisinio reguliavimo padaugėtų išimtinių miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis atvejų, tai sudarytų sąlygas urbanizuoti miškus, apribotų visuomenės prieinamumą prie jų. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte neįvertinta, kiek ekosisteminių paslaugų teikia miškai, jų sukaupiamas anglies kiekis ir vaidmuo reguliuojant klimatą, neatsižvelgta į tai, kad miškai yra svarbūs žmonių dvasinei ir fizinei gerovei, teikia estetinę vertę, įkvepia kūrybai, skatina kultūrinę, edukacinę ir rekreacinę veiklas. Įstatymo projektas neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtinto teisėkūros efektyvumo principo, nes siūlomu teisiniu

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

reguliavimu nėra įvertintos visos galimos teisinio reguliavimo alternatyvos ir nėra pasirinkta geriausia iš jų, leidžianti veiksmingiausiai ir ekonomiškiausiai pasiekti teisinio reguliavimo tikslą.

- Miškų įstatymo 11 straipsnyje nustatyta, kad miško žemė gali būti paverčiama kitomis naudmenomis tik šiame įstatyme nustatytais išimtiniais atvejais – valstybei svarbiems projektams įgyvendinti, inžinerinės infrastruktūros teritorijoms, apimančioms komunikacinius koridorius, inžinerinius tinklus, susisiekimo komunikacijas ir aptarnavimo objektus, formuoti, visuomeninės paskirties, bendrojo naudojimo ir atskirųjų želdynų teritorijoms formuoti, teritorijose, skirtose valstybės sienos apsaugos tikslams ir krašto apsaugos tikslams. Miško žemė gali būti paverčiama kitomis naudmenomis, kai tuo akivaizdžiai suinteresuota visuomenė. Vadovaujantis Konstitucinio Teismo išaiškinimais (1998 m. birželio 1 d., 2009 m. birželio 22 d. nutarimai) ir teisės taikymo praktika dėl miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis, Įstatymo projektu siūlomas naujas miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis atvejis laikytinas nepagrįstu, nes nepaisoma miško, kaip gamtinio objekto, ypatumų, bendrųjų aplinkos apsaugos principų, neigiamo poveikio aplinkai mažinimo, gamtos išteklių racionalaus ir kompleksiško naudojimo, neužtikrinama valstybės pareiga užtikrinti tinkamą miškų apsaugą ir reguliuoti ūkinę veiklą taip, kad ji tarnautų bendrai tautos gerovei. Miškų išsaugojimo viešasis interesas tarnauja bendrai tautos gerovei, nes apima aspektus, kurie yra svarbūs visuomenei ir aplinkai (ekologinė vertė, socialinis ir kultūrinis vaidmuo, klimato pokyčių švelninimas ir gamtos paveldo išsaugojimas), ir yra svarbesnis nei interesai, kuriuos Įstatymo projekto rengėjas nurodo aiškinamajame rašte: transportavimo kaštų sumažinimas pramonės teritoriją įrengiant arti geležinkelio infrastruktūros, darbuotojų kelionės į darbo vietą ir atgal sutrumpinimas.
- Įstatymo projektu siūlomas teisinis reguliavimas, numatantis naują miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis atvejį, sudarytų sąlygas mažinti miestų miškų plotą. Miestų miškų funkcinė paskirtis – tenkinti miestų gyventojų rekreacines, sanitarines ir higienos reikmes, sudaryti sąlygas, palankias rekreacijai, masiniams renginiams gamtoje, gerinti miestų oro kokybę, jų estetinį vaizdą, formuoti ir palaikyti tam tinkamiausius medynus. Miškai šalia geležinkelių, ypač miestuose, atlieka svarbų ekologinį vaidmenį, mažina triukšmo lygį, transporto sektoriaus išmetamo anglies dvideginio pėdsaką, gerina kraštovaizdžio estetiką, padeda užtikrinti geležinkelio eismo saugumą.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

- Nutarimo projektas suderintas be pastabų su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Susisiekimo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Specialiųjų tyrimų tarnyba. Atsižvelgta į Teisingumo ministerijos pateiktą pastabą. Finansų ministerija, Vyriausybės atstovų įstaiga ir Valstybinė miškų tarnyba per nustatytą terminą išvadų nepateikė.
- Dėl neatsižvelgtos Lietuvos savivaldybių asociacijos pastabos (siūlo keisti nutarimo projektą, t. y., pritarti Įstatymo projekto tikslams pateikiant atitinkamus siūlymus dėl jo tikslinimo), argumentuotai atsakyta pridedamoje derinimo pažymoje.
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų ar pasiūlymų neturi.
- 2025-12-09 tarpinstituciniame pasitarime pritarta be pastabų nutarimo projektui.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Vadovaujantis tarpinstitucinio pasitarimo sprendimu, siūlome nutarimo projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje (A dalyje).

PAŽYMĄ PARENGĖ

Vaidas Talačka

Ekonomikos politikos grupė, vyresnysis patarėjas